

УДК 612.0.17:611.34:598.261.7.

ОНТОГЕНЕТИЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІМУННИХ СТРУКТУР КИШЕЧНИКУ ПЕРЕПЕЛІВ

В. Г. Стояновський, д. вет. н., Л. С. Гармата, аспірант, І. А. Коломієць, к. вет. н.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Як відомо, реакція імунної системи на проникнення чужорідних тіл — це складний інтегрований ланцюговий процес, який забезпечує руйнування чужорідного білка, а набутий імунітет, при цьому, характеризується специфічністю, гетерогенністю і пам'яттю до даного антигена. Складність організації імунної система перепелів полягає в тому, що у цього виду птахів немає чітко вираженої системи лімфатичних вузлів і судин, а дифузна лімфоїдна тканина виступає першим бар'єром імунологічного гомеостазу на системному та локальному рівні. Літературні дані про формування і функціонування GALT перепелів у віковому аспекті носять фрагментарний характер, тому метою роботи було дослідити фізіологічні аспекти формування і дозрівання центральних і периферичних органів імунної системи перепелів в постнатальному онтогенезі.

Дослід було проведено в умовах птахофабрики ПП Залізний с. Долиняни, Городоцького р-ну, Львівської області. Для виконання завдання у 3-, 4-, 6- і 8-тижневому віці було відібрано клінічно здоровий молодняк перепелів породи «Фараон», у яких проводили макроскопічні дослідження центральних і периферичних органів імунної системи.

Встановлено вікову динаміку збільшення індексу тимуса, фабрицієвої бурси і селезінки перепелів до 6-тижневого віку, після чого спостерігали зменшення показника відношення маси цих органів до маси тіла птиці. Що стосується дослідження лімфоїдної тканини травного тракту перепелів на макроскопічному рівні, то виявлено, що дивертикул Меккеля реєструвався лише у 3-, 4- і 6-тижневому віці, а його розміри коливалися в межах 0,5–0,3–0,1 см відповідно. Розміри пейєрових бляшок у дванадцятипалій та порожній кишках до дивертикула, які є непостійними, тобто реєструвалися не у 100 % досліджуваних особин, збільшувалися до 8-тижневого віку в межах 0,7–1,1 см. Розміри названих нами «фіксованих» або постійних пейєрових бляшок, якими є: бляшка порожньої кишки, розташована нижче дивертикула на 4,5–6,5 см та бляшка клубової кишки, розташована за 4,5–5,5 см до переходу тонкого відділу в товстий, не змінювалися у постнатальному періоді онтогенезу перепелів та складали 0,6–0,7 см. Розміри тонзили сліпих кишок перепелів з 3- до 4-тижневого віку зменшувалася на 0,2 см.

У ході проведених досліджень встановлено, що до 6-тижневого віку, тобто до початку несучості, у перепелів породи «Фараон» спостерігається фізіологічна гіперплазія центральних і периферичних органів імунної системи, а до 8-тижневого віку виявляється початок вікової (акцидентальної) інволюції тимуса, фабрицієвої бурси, селезінки, а також дивертикула Меккеля та тонких сліпих кишок, тоді коли розміри пейєрових бляшок не змінюються або збільшуються до 8-тижневого віку.